

BBN
BANKS AND BUSINESS NEWSPAPER

BANKLAR VƏ DİNAMİKA

06.10.2019

TƏHLİL
ANALİTİKA
İCMAL

MÜNDƏRİCAT

EKSPERTLƏRİN MÜSAHİBƏLƏRİ – EKSPERTS` INTERVIEWS.....2

"Sektorda tənzimləyici qaydalar dəyişən kimi təlim ehtiyacı yaranır"
Cavanşir Abdullayevin müsahibəsi3

"Neft qiymətlərində ehtimal olunan volatillik əsas makroiqtisadi risklərdən biridir"
Elman Sadıqovun müsahibəsi7

BANK DİNAMİKASI – BANK DYNAMICS.....10

1.1.	Aktivlər üzrə - Assets	11
1.2.	Aktivlərin dinamikası (rüblük) – Quarterly dynamics of assets	12
1.3.	Kredit Portfeli üzrə - Credit Portfolio	13
1.4.	Kredit Portfelinin dinamikası (rüblük) – Quarterly dynamics of credit portfolio	14
1.5.	Depozit Portfeli üzrə - Deposit Portfolio	15
1.6.	Depozit Portfelinin dinamikası (rüblük) – Quarterly dynamics of deposit portfolio	16
1.7.	Balans Kapitalı üzrə - Balance capital	17
1.8.	Balans Kapitalının dinamikası (rüblük) - Quarterly dynamics of balance capital....	18
1.9.	Xalis Mənfəət (Zərər) üzrə - Net income (loss)	19
1.10.	Xalis Əməliyyat Mənfəəti (Zərəri) üzrə - Net operational income (loss)	20
1.11.	Faiz gəlirləri üzrə - Interest income	21
1.12.	Faiz xərcləri üzrə - Interest cost	22
1.13.	Qeyri-faiz gəlirləri üzrə - Non-interest income	23
1.14.	Qeyri-faiz xərcləri üzrə - Non-interest cost	24
1.15.	Ehtiyat ayırmaları üzrə - Provision	25

EKSPERTLƏRİN MÜSAHİBƏLƏRİ

EKSPERTS` INTERVIEWS

“Sektorda tənzimləyici qaydalar dəyişən kimi təlim ehtiyacı yaranır”
“Training needs arise as the regulatory framework changes in the sector”

Cavanşir Abdullayev 2000-ci ildən Azərbaycan Bank Tədris Mərkəzinə (ABTM) direktorudur. İndiyə qədər Azərbaycanın Mərkəzi Bankının, ölkənin ilk özəl banklardan biri olan “Azinvestbank” KB-nin və “Aqrar-Sənaye Bankı”nın İdarə Heyətinin Sədri olmuşdur.

Javanshir Abdullayev has been the Director of the Azerbaijan Bank Training Center (ABTM) since 2000. He was the Chairman of the Board of the Central Bank of Azerbaijan, “Azinvestbank” (one of the first private banks in the country) and “Agrarian-Industrial Bank”.

1. Hazırda bank əməkdaşlarının təlim-tədris səviyyəsini necə qiymətləndirirsiz?

İlk önce onu qeyd edim ki, bankların təlim tədris işinə diqqəti bankların özünü maliyyə vəziyyəti ilə birbaşa bağlıdır. 2015-ci ildə baş vermiş devalvasiyadan sonrakı üç illik müddətdə banklar daha çox kapitallarının bərpa olunması ilə məşğul olmuşlardır və bu səbəbdən xərclərini əhəmiyyətli dərəcədə aşağı salmış, o cümlədən təlim-tədris işlərinə ayırdıqları vəsaiti kəskin surətdə azaltmışdır.

2018-ci ildən başlayaq bank sektorunu yenidən kreditləşməni bərpa etdiyinə görə təlim və tədrisə olan ehtiyacları yenidən artmışdır. Biz Azərbaycan Bank Tədris Mərkəzi olaraq, böhrandan əvvəl ildə 120-150 təlim verirdiksə, böhran dövründə bu say bir il ərzində 25-ə qədər azalmışdır. Lakin 2018-ci ildən bu say artmağa başlamışdır. Cari ilin ilk 9 ayında 50-dən çox təlim təşkil etmişik. Bu isə o deməkdir ki,

sektor bərpa olunur və bərpa olunduqca təlim və tədrisə olan təlabatı da artır. Təlim və tədris tək bizim tərəfimizdən aparılmır. Bizdən başqa iri bankların özlərinin daxili təlim mərkəzləri var. Biz də daxili təlim mərkəzlərinin yaradılmasına dəstək veririk. Banklar həm daxildə öz təlim mərkəzlərindən, həm online təlimlərdən, həm də bizim təlimlərdən istifadə etməklə bu xidmətə olan ehtiyaclarını ödəyirlər.

Ümumilikdə belə qiymətləndirmək olar ki, sektorda baş verən canlanma təlim-tədris fəaliyyətində olan canlanma ilə uzlaşıır.

2. Basel III prinsiplərinin tətbiqinin aktuallığı artdıqca bank sektorundakı qaydaların təkmilləşdirilməsi prosesi də sürətlənir. Bank sektorunun və əməkdaşlarının bilik və bacarıqlarının buna adaptasiyası hansı səviyyədədir?

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası Bazel II və

Bazel III tövsiyələrinin tətbiqi ilə bağlı son dövrlər çoxlu işlər görür, normativ bazanı təkmilləşdirir və maliyyə orqanlarına qarşı olan tələblərini sərtləşdirir. Bunun nəticəsində bizim risk mövzularına və Basel olan mövzularına təlabatlar artır. Bu il bir neçə qayda tədbiq olunub və yeni qəbul olunan bütün qaydalar üzrə təlimlər keçirmişik və təkrar olaraq da elan etmişik. Ümumiyyətlə, 20 illik fəaliyyətimiz ərzində requlyator-tənzimləyici orqan yeni normativ hüquqi sənəd qəbul edən kimi biz müəllifləri dəvət edirik və onlar burada aidiyyatı bank işçilərinə təlim keçirirlər. Bunu tənzimləyicilər və bank əməkdaşları da yüksək qiymətləndirirlər. Çünkü tənzimləyici bank əməkdaşı ilə üzbüüz real vəziyyət barədə ilk mənbədən, yəni bilavasitə icraçılardan məlumatlar almış olurlar, bilavasitə icraçı olan bank əməkdaşları isə müəlliflərin özlərinə suallarını ünvanlamaq, həmkarları ilə mövzunu müzakirə etmək imkanı əldə edirlər.

Başqa sözlə, sektorda tənzimləyici qaydalar dəyişən kimi təlim ehtiyacı meydana gəlir.

3. Bankların təklif etdiyi və müştərilərin tələb etdiyi bank xidmətləri arasında tarazılıq necədir?

Bizim 2018-2019-cu illərdə kiçik və orta biznes, əhalinin bank xidmətlərinə olan təlabatları və bankların təklif etdiyi xidmətlərlə bağlı araşdırımız olmuşdu. Təbii ki, burada bir uçurum var. Bəzi istəklər təbiidir, bəzisi isə subyektiv səbəblərdən irəli gəlir. Xüsu-

sən, Bakıda olan bank müştəriləri rəqəmsallaşmanın daha sürətlə irəliləməsi, digər tərəfdən xidmətin çeşidinin artımını istəyirlər. Bölgələrdə olan müştərilər isə təminatla bağlı suallar qaldırırlar, kənd təsərrüfatı sahəsində çalışan fermerlər və digər iri kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıları bölgələrdə olan təminatlardan istifadə etməklə, kreditlər istəyirlər. Bunlar təbii istəklərdir. Hazırda isə risklərin olduqca yüksək olması kənd təsərrüfatına aktiv kreditləşmə ilə məşğul olmağa imkan vermir. Bundan əlavə, böhran dövründə bir çox kiçik və orta bizneslər öz kapitallarını əhəmiyyətli dərəcədə itirmişlər, bəziləri hətta mənfi kapitaldadır. Mənfi kapitalda olan şirkətə isə bank kredit verə bilməz. Digər bir tərəfdən də bizneslərdə idarəetmə problemləri var. Banklar isə hüquqi şəxslərə kredit verən zaman tək onun ödəmə qabiliyyətini deyil, kredit verdiyi şirkətin idarəetmə sistemlərini qiymətləndirməlidir, əmin olmalıdır ki, orada normal korporativ idarəetmə sistemi var. Bu sahədə boşluq yarandığına, bizneslərin korporativ idarəetmə sistemləri zəif olduğuna görə bizneslər lazımı krediti ala bilmirlər. Yəni istədikləri maliyyə resurslarına çıxışları məhduddur.

Banklarda habelə alternativ maliyyələşmə alətləri olan faktorinq, forfeyting, "invoice" maliyyələşməsi kimi məhsullar məhduddur, demək olar ki, bir çox banklarda yoxdur. Digər tərəfdən müştərilərinə maliyyə xidmətləri üzrə adekvat məsləhət xidmətləri göstərən banklarımızın sayı da çox azdır. Yəni müştərilər istəyirlər ki,

banklar oların maliyyə məsləhətçisi olsun. Təəssüf ki, bu hələ bizdə tam formallaşmamışdır. Həmçinin müştərilər istəyirlər ki, bütün bank xidmətlərini rəqəmsal formada həyata keçirsinlər. Bu istiqamətdə işlər gedir, lakin təəssüf ki, hələ müştərilərin istədikləri səviyyədə deyil.

Kredit üçün faiz dərəcələri yüksəkdir. Təbii ki, bu faiz dərəcələrinə bizneslərin kredit alıb, geri qaytarmaqları böyük sual altındadır. Bütün bunlar təbii surətdə bankların təklifləri və müştərilərin istəkləri bir ucuруm yaratdır. Bu fərqi azaltmaq uzun müddətli bir prosesdir və bu işdə həm banklar aktivlərini artırmalı, özləri öz aralarında əməkdaşlıq etməli, risklərin bölünməsi üçün müxtəlif növ alətlərdən istifadə etməli və alternativ maliyyələşmə alətləri təklif etməlidirlər, həm də bankların müştəriləri olan hüquqi şəxslər biznesi fundamental qurmmalı, konkret strategiya formalasdırmalı, risklərini düzgün dəyərləndirməli, biznesi korporativ idarəetmə sistemləri əsasında idarə etməli, ailə biznesi modelindən böyüdükcə, korporativ idarəetmə modelinə keçməlidirlər.

Banklar habelə öz müştərilərinin maliyyə savadlığının artırılmasında maraqlı olmalıdırlar.

4. Hazırda ölkə səviyyəsində maliyyə savadlığının səviyyəsini necə qiymətləndirirsiz?

Çox təəssüflə bildirmək istəyirəm ki, bizdə bu iş çox zəif koordinasiya olunur. Qeyd etmək lazımdır ki, maliyyə

savadlılığı ilə məşğul olan qurumların fəaliyyətinin koordinasiya olunması üçün Mərkəzi Bank kordinasiya şurası yaratılmışdır, lakin bu hüquqi müstəvidə deyil. Ölkə üzrə maliyyə savadlılığı üzrə konsepsiya, strategiya hələ də bu günə qədər qəbul olunmamışdır. Yenə də təəssüflə bildirmək istəyirəm ki, qonşu ölkələr qoşulsa da, biz bu günə qədər maliyyə təhsili üzrə beynəlxalq şəbəkənin üzvi deyilik və onların təcrübələrindən, maddi-texniki yardımlarından bəhrələnə bilmirik.

Maliyyə savadlılığı daha çox ayrı-ayrı qurumlar tərəfindən kortəbii və epizodik aparılır. Bunu davamlı olaraq aparan qurumlar isə Mərkəzi Bank, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palası, Azərbaycan Banklar Assosiasiyası nəzdində Azərbaycan Bank Tədris Mərkəzi və Azərbaycan Mikromaliyyələşmə Assosiasiyanıdır. Bundan başqa bəzi beynəlxalq təşkilatların layihələri də var, lakin dediyim kimi bu bir vahid çətir altında, vahid bir strategiya üzrə aparılmışdır.

Ümid edirəm ki, bizdə də qonşu ölkələrdə olduğu kimi maliyyə savadlılığı üzrə vahid bir strategiya konsepsiyası qəbul olunacaq və onu koordinasiya edən bir ictimai şura yaradılacaq.

Mənim fikrimcə maliyyə savadlılığı üzrə görülən işlər daha da sürətləndirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Bu ilin ilk 9 ayının yekunlarına həsr olunmuş toplantıda cənab Prezidentin də dediyi kimi istehlak kreditləri artır və insanlar yüklenir. Bunun ən böyük problemlərindən biri maliyyə savadlı-

lığının aşağı olmasından irəli gəlir. İnsanlar kredit götürəndə gəlirlərinin borca adekvat olmasını və bu borcu qaytarılmasını nəzərə almalıdır. Kredit yalnız ciddi zərurət yarandığı zaman götürülməlidir. Borcu qaytarmaq üçün kifayət qədər vəsait yoxdur, təbii surətdə bu borcu götürmək düzgün deyildir. Təsəvvür edin ki, bizim apardığımız müxtəlif sorğulara görə ölkədə 70%-dən çox vətəndaşın öz ailə büdcələrini tutmurlar. Ailə büdcəsini tutmayan vətəndaşlara banklar kredit verir və yaxud da ki, ailə büdcəsini tutmayan, ailə büdcəsini düzgün idarə edə bilməyən və xüsusilə də pul ehtiyatı yarada bilməyən insanlar banklardan kredit götürürlər. Çox təəssüf ki, bizim həmkarlarda bu cür müştərilərə kredit verirlər və daha sonra da problem yaranmağa başlayır.

5. Rəqəmsal Bankçılıq dövründə bank işçiləri, hansı yeni bilik və bacarıqlara iyülənməlidirlər?

2018-ci ilin sentyabr ayında qəbul olunmuş dövlət programına uyğun olaraq, həm banklar, həm də ayrı-ayrı dövlət orqanları rəqəmsallaşma istiqamətində kifayət qədər işlər görürlər.

Mən hesab edirəm ki, rəqəmsal-laşma istiqamətində aparılan işlərlə maariflənmə arasında bir uçurum var. Maariflənmə istiqamətinə nəzərən rəqəmsallaşma istiqamətində daha aktiv işlər görülür. Təbii ki, bu sahədə də boşluqlarımız var və həmin boşluqlar aradan qaldırılmalıdır.

“Neft qiymətlərində ehtimal olunan volatillik əsas makroiqtisadi risklərdən biridir”

“Expected volatility in oil prices is one of the major macroeconomic risks”

Elman Sadıqov “AtaBank” ASC-nin Risk Menecmenti Departamentinin direktorudur. 2002-ci ildə ilin treyderi, 2015-ci ildə Azərbaycan Mühəsiblər və Risk Peşəkarları Assosiasiyası (ARPA) ekspertlər qrupunun sədri seçilmişdir.

Elman Sadigov is the Director of Risk Management Department of AtaBank OJSC. In 2002, he was selected as the trader of the year and in 2015, chairman of the expert group of the Association of Accountants and Risk Professionals of Azerbaijan (ARPA).

1. Növbəti il üçün hansı məzənnə riskləri və makroiqtisadi təhlükələr gözlənilir?

Növbəti il üçün gözlənilən risklərə qlobal iqtisadiyyatda və ölkəmizin yerləşdiyi regionda baş verə bilcək hadisələri göstəmək olar: inkişaf etmiş ölkələrin iqtisadiyyatlarındakı artımın zəifləməsi, resesiya gözləntiləri, ABŞ-Çin, ABŞ-Avropa İttifaqı, Yaponiya-Cənubi Koreya ticarət müharibələri, qonşu ölkələrin valyutalarının kursunda gözlənilən volatillik və s.

Bunlarla yanaşı neftə olan tələbin aşağı düşəcəyi proqnozları fonunda neft qiymətlərində ehtimal olunan volatillik əsas makroiqtisadi risklərdən biridir. Nəzərə alaq ki, 2020-ci ilin büdcəsi artsa da, neftin qiyməti 55 dollar olaraq nəzərə alınmışdır. Əgər biz ilbəil neftin qiymətini tədricən azaldaraq, büdcə siyasetimizdə də paralel olaraq təkmilləşmələr və artımlara nail olsaq, bu son nəticədə büdcə gəlirlərində neftin

payının azalması ilə nəticələnər. Ticarət balansında isə qeyri-neft sektorunun ixracının artması prioritet məsələ olaraq qalacaqdır ki, zənnimcə bank sektorу üçün də bu sahə daha rentabelli və cəlbedici olacaqdır.

Digər önəmli məsələlərdən biri də bank-real sektor münasibətlərinin daha da genişləndirilməsidir ki, zənnimcə burada real sektorun da üzərinə ciddi vəzifələr düşür. Real sektor özünün hesabatlılıq, biznesə yanaşma, banka təqdim olunan layihələrinin əsaslaşdırılması və şəffaflığının təmini istiqamətdə təkmilləşmə işləri aparmalı, bu istiqamətlərdə yanaşma tərzlərini dəyişməlidirlər. Belə olarsa, banklar daha əsaslandırılmış və riskləri yumşaldılmış kreditlər verə bilər. Bu da öz növbəsində gələcəkdə problemlü kreditlərin nəinki artması, hətta tədricən azalması ehtimallarını gücləndirmiş olar. Əsas makroiqtisadi risklərdən biri də məhz real sektorun bu qeyd edilən

məsələlər üzrə özünün təkmilləşdirməməsidir.

2. Bank sektoruna yeni daxil olan texnologiyalar sektor üçün hansı təhlükələri yaradır və bunun qarşısını hansı tədbirlərlə almaq mümkündür?

Çox aktual, lakin spesifik və geniş texniki cavab tələb edən sualdır. Qısaca belə deyək ki, bu məsələdə ən böyük risk texnoloji inkişafın maliyyə sahəsinə təsirinin böyüməsi və iqtisadi inkişaf templərindən daha sürətli olmasıdır. Banklar həm texnologiya sahəsinə yüksək investisiyalar, həm də həmin texnoloji inkişafın gətirdiyi riskləri yumşaltmaq üçün görülməli tədbirlərə investisiyalar qoymaq məcburiyyətin-dədir. Bütün bu xərclərin özünü doğrultması, bu kimi layihələrin rentabelli olması üçün kəmiyyət etibarilə daha çox sayda və keyfiyyət etibarilə daha az riskli müştəri bazasına ehtiyac da artır. Xüsusilə, informasiya texnologiyaları sahələrində bir çox risklərin yumşaldılması üçün spesifik tədbirlər mövcuddur. Təəssüf ki, banklar bu tədbirləri (bir çox hallarda bu tədbirlər yüksək xərcli olmasa da) görmədikləri üçün böyük maliyyəti risklərə məruz qalırlar. Burada daxili saxtakarlıqlardan daha çox xarici müdaxilələri nəzərdə tuturam. Burada görülməli, lakin faktiki olaraq görülməyən bir çox tədbirlər mövcuddur.

3. Biznes subyektlərinin borc yükünün yenidən qruplaşdırılması üçün banklar hazırda restrukturizasiyanı hansı səviyyədə aparırlar və cari dövlət dəstəyinə ehtiyac var mı?

Cənab Prezidentin 28 fevral, 2019-cu il tarixli "Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemlə kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Fərmanı çərçivəsində restrukturizasiya davam edir. Hələ bu restrukturizasiyanın nəticələri haqqında danışmağın tez olduğunu düşünürəm. Bu Fərmanın əhatə dairəsinə düşməyən kreditlərin restrukturizasiyaları isə hər bir bankın siyasetindən, peşəkar yanaşma tərzindən, müştəri seqmentlərindən və digər amillərdən asılıdır. Restukturizasiya üçün də bir çox variantlar mövcuddur. Hər bir variantın tətbiqi isə hər bir müştərinin gəliri, vəziyyəti, o cümlədən kreditin səviyyəsindən asılıdır. Lakin burada bütün məsələlərin təkcə bankların daxili potensialı hesabına həll olunması mümkünüyünü düşünmək sadəlövhələk olardı. Dünya təcrübəsində, xüsusilə böhranlar zamanı və sonra dövlət tərəfindən maliyyə sektoruna müxtəlif proqramlar çərçivəsində yardımalar olur. Bu yardımalar uzunmüddətli, aşağı faizli borclar qismində də ola bilər, dotsiya qismində də. Biz bunu az öncə qeyd etdiyimiz Fərman çərçivəsində də müşahidə etdik. Lakin, 10.000 dollar və 17.000 manat məbləğindən artıq kreditlər üçün də fərqli mexanizmlərin tətbiqinə zənnimcə ehtiyac vardır. Müxtəlif mexanizmlərin tətbiqi mümkünür. İri kreditlər üçün tələb olunan məbləğlər yüksək olduğu üçün zənnimcə burada

dövlət zərərə məruz qalmamaq üçün uzunmüddətli kreditlər ayırmaq və nəzarət mexanizmi tətbiq etməklə ciddi müsbət nəticələrə nail olar. Maliyyə Nazirliyinə verilmiş əlavə səlahiyyətlər təqdirəlayiqdir. Burada Nazirlik yanında Dövlət Borcunun və Maliyyə Öhdəliklərinin İdarə Edilməsi Agentliyinin yaradılmasını nəzərdə tuturam. Burada əsas məsələlərdən biri də bu səlahiyyətlərdən bank sektorunu ilə bağlı məsələlərdə səmərəli şəkildə istifadədədir.

4. Bank sektorunun inkişaf perspektivlərini nədə görüsünüz?

Birincisi, bütün risklərin kökündə imic riski dayanır. Bank sektorunun imic-reputasiya riskinin yumşaldılması üçün həm sektorun özü, həm də ictimaiyyət tərəfindən yanaşma dəyişməlidir. İkinci, sektorda bütün banklar inkişaf istiqamətlərini eyni görürərlər. Tam olmasa da, müəyyən səviyyədə ixtisaslaşma, müəyyən sektorlar üzrə daha peşəkar yanaşmalar tətbiq edən bankların formalaşmasına ehtiyac vardır. Üçüncüsü, bank sektorunda konsentrasiya meylləri yenidən güclənə və fəsadlar törədə bilər. Dünya təcrübəsi də göstərir ki, iri bankların tez-tez qarşılaşdığı risklərdən biri də iqtisadiyyatın bu kimi bankları həzm edə bilməməsi nəticəsində həm maliyyə, həm real sektor, həm də dövlət bir çox hallarda çətin vəziyyətlə üzləşirlər. Dördüncüsü, alternativ bankçılıq, rəqəmsal bankçılıq kimi istiqamətlərin inkişaf yolları, bu sahələrdə daha səmərəli və sürətli

inkişafda dövlət orqanları və real sektorun rolunun daha dərindən araşdırılması, bиргə görülməli işlərlə müəyyənləşdirilərək bиргə səmərəli planlar müəyyənləşdirilərək həyata keçirilməlidir. Zənnimcə, növbəti illərdə bu 4 istiqamətdə görüləcək işlər bank sektorunu formalasdıran əsas amillər olacaqdır.

BANK DİNAMİKASI – III Rüb 2019
BANK DYNAMICS – IIIQ 2019

1. BANK DİNAMİKASI – III RÜB 2019*BANK DYNAMICS – III Quarter 2019***1.1. Aktivlər üzrə - Assets**

Sıra	Banklar	2019-cu ilin II rübü (mln. manat)	2019-cu ilin III rübü (mln. manat)
1	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	8487,7	9321,3
2	PAŞA Bank	4430,4	4383,4
3	Kapital Bank	3663,2	4007,5
4	Xalq Bank	2135,3	2177,4
5	Bank Respublika	1215,8	1356,2
6	Azərbaycan Sənaye Bankı	916,2	939,7
7	AccessBank	811,6	824,3
8	Unibank KB	799,5	787,8
9	Rabitəbank	611,4	653,7
10	AFB Bank	423,7	583,3
11	Premium Bank	648,8	576,4
12	Muğanbank	587,2	558,5
13	AtaBank	571,2	532,1
14	TuranBank	510,9	518,0
15	AGBank	471,6	448,4
16	Nikoil Bank İKB	429,0	447,0
17	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	408,9	413,7
18	Expressbank	348,7	346,6
19	Bank BTB	303,8	312,0
20	NBCBank	293,7	304,8
21	Bank of Baku	291,2	298,1
22	Azər Türk Bank	336,0	295,2
23	Ziraat Bank Azərbaycan	194,2	227,8
24	Günay Bank	224,2	215,4
25	Naxçıvanbank	215,8	209,36
26	Amrahbank	202,0	195,3
27	Bank Avrasiya	195,9	164,4
28	Bank VTB (Azərbaycan)	144,4	151,2
29	Bank Melli İran Bakı filialı	97,0	89,6
30	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	10,3	10,4

1.2. Aktivlərin dinamikası (rüblük) – *Quarterly dynamics of assets*

Sıra	Banklar	2019-cu il III rübü üzrə nisbi dinamika (%)	2019-cu ilin III rübü üzrə mütləq dinamika (mln. manat)
1	AFB Bank	37,7%	159,6
2	Ziraat Bank Azərbaycan	17,3%	33,7
3	Bank Respublika	11,6%	140,4
4	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	9,8%	833,6
5	Kapital Bank	9,4%	344,3
6	Rabitəbank	6,9%	42,3
7	Bank VTB (Azərbaycan)	4,7%	6,8
8	Nikoil Bank İKB	4,2%	18,0
9	NBCBank	3,8%	11,1
10	Bank BTB	2,7%	8,2
11	Azərbaycan Sənaye Bankı	2,6%	23,5
12	Bank of Baku	2,4%	6,9
13	Xalq Bank	2,0%	42,1
14	AccessBank	1,6%	12,6
15	TuranBank	1,4%	7,1
16	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	1,3%	0,1
17	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	1,2%	4,7
18	Expressbank	-0,6%	-2,1
19	PAŞA Bank	-1,1%	-46,9
20	Unibank KB	-1,5%	-11,7
21	Naxçıvanbank	-3,0%	-6,4
22	Amrahbank	0,0	-6,7
23	Günay Bank	-3,9%	-8,8
24	Muğanbank	-4,9%	-28,7
25	AGBank	-4,9%	-23,2
26	AtaBank	-6,9%	-39,2
27	Bank Melli İran Bakı filialı	-7,6%	-7,4
28	Premium Bank	-11,2%	-72,4
29	Azər Türk Bank	-12,1%	-40,8
30	Bank Avrasiya	-16,1%	-31,5

1.3. Kredit Portfeli üzrə - Credit Portfolio

Sıra	Banklar	2019-cu ilin II rübü (mln. manat)	2019-cu ilin III rübü (mln. manat)
1	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	2016,9	2247,1
2	Kapital Bank	1649,3	1721,5
3	PAŞA Bank	1402,1	1681,8
4	Xalq Bank	1522,6	1544,9
5	AccessBank*	473,3	499,0
6	Premium Bank	564,3	493,5
7	Bank Respublika	404,1	454,8
8	Unibank KB	404,7	425,1
9	AtaBank	414,9	374,7
10	Rabitəbank	346,5	365,5
11	Muğanbank	361,5	346,3
12	TuranBank	319,8	335,4
13	Azərbaycan Sənaye Bankı	308,9	314,7
14	Nikoil Bank İKB	263,2	290,0
15	AFB Bank	251,2	284,6
16	AGBank	233,6	228,2
17	NBCBank*	213,6	222,2
18	Bank of Baku*	172,2	194,0
19	Expressbank	245,4	186,6
20	Bank BTB	179,2	185,9
21	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	167,8	181,1
22	Günay Bank	151,6	154,2
23	Ziraat Bank Azərbaycan	121,1	130,6
24	Azər Türk Bank	159,0	115,5
25	Amrahbank*	104,9	98,0
26	Bank Avrasiya	89,3	90,0
27	Naxçıvanbank	75,6	84,7
28	Bank VTB (Azərbaycan)*	47,1	50,7
29	Bank Melli İran Bakı filialı	4,3	4,2
30	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	1,1	0,9

*xalis kreditlər/net loans

"Bank of Baku"-nin III rübüün sonuna cəmi kredit protfeli 316,2 mln. manat təşkil etmişdir. "Bank VTB (Azərbaycan)"-nin III rübüün sonuna cəmi kredit protfeli 232,5 mln. manat təşkil etmişdir. "Amrahbank"-nin III rübüün sonuna cəmi kredit protfeli 115,5 mln. manat təşkil etmişdir.

1.4. Kredit Portfelinin dinamikası (rüblük) – *Quarterly dynamics of credit portfolio*

Sıra	Banklar	2019-cu il III rübü üzrə nisbi dinamika (%)	2019-cu ilin III rübü üzrə mütləq dinamika (mln. manat)
1	PAŞA Bank	19,9%	279,7
2	AFB Bank	13,3%	33,4
3	Bank of Baku	12,7%	21,9
4	Bank Respublika	12,5%	50,7
5	Naxçıvanbank	12,1%	9,1
6	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	11,4%	230,3
7	Nikoil Bank İKB	10,2%	26,8
8	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	7,9%	13,2
9	Ziraat Bank Azərbaycan	7,8%	9,5
10	Bank VTB (Azərbaycan)	7,7%	3,6
11	Rabitəbank	5,5%	19,0
12	AccessBank	5,4%	25,6
13	Unibank KB	5,0%	20,4
14	TuranBank	4,9%	15,6
15	Kapital Bank	4,4%	72,2
16	NBCBank	4,0%	8,6
17	Bank BTB	3,8%	6,7
18	Azərbaycan Sənaye Bankı	1,9%	5,7
19	Günay Bank	1,7%	2,6
20	Xalq Bank	1,5%	22,3
21	Bank Avrasiya	0,8%	0,7
22	Bank Melli İran Bakı filialı	-1,5%	-0,1
23	AGBank	-2,3%	-5,3
24	Muğanbank	-4,2%	-15,2
25	Amrahbank	-0,1	-7,0
26	AtaBank	-9,7%	-40,1
27	Premium Bank	-12,5%	-70,8
28	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	-15,1%	-0,2
29	Expressbank	-24,0%	-58,8
30	Azər Türk Bank	-27,4%	-43,5

1.5. Depozit Portfeli üzrə - Deposit Portfolio

Sıra	Banklar	2019-cu ilin II rübü (mln. manat)	2019-cu ilin III rübü (mln. manat)
1	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	4625,1	5461,2
2	PAŞA Bank	3626,8	3311,6
3	Kapital Bank	2865,2	3193,6
4	Xalq Bank	1389,8	1419,8
5	Bank Respublika	909,3	1031,3
6	Azərbaycan Sənaye Bankı	651,6	670,8
7	AccessBank	615,4	646,7
8	Unibank KB	529,2	528,7
9	Rabitəbank	402,9	432,2
10	Premium Bank	472,1	396,9
11	AFB Bank	222,2	382,7
12	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	298,6	300,2
13	AtaBank	307,5	286,3
14	Nikoil Bank İKB	256,7	280,7
15	Muğanbank	299,8	260,2
16	TuranBank	260,9	256,5
17	Expressbank	180,4	226,0
18	AGBank	222,8	211,9
19	Azər Türk Bank	179,6	187,6
20	Amrahbank	166,3	163,4
21	Bank of Baku	122,9	162,5
22	NBCBank	111,8	123,3
23	Bank BTB	116,6	119,5
24	Günay Bank	93,4	80,4
25	Ziraat Bank Azərbaycan	65,7	79,3
26	Naxçıvanbank	89,3	78,8
27	Bank VTB (Azərbaycan)	57,1	63,3
28	Bank Avrasiya	50,2	46,9
29	Bank Melli İran Bakı filialı	10,1	5,2
30	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	0,4	0,6

1.6. Depozit Portfelinin dinamikası (rüblük) – *Quarterly dynamics of deposit portfolio*

Sıra	Banklar	2019-cu il III rübü üzrə nisbi dinamika (%)	2019-cu ilin III rübü üzrə mütləq dinamika (mln. manat)
1	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	4625,1	5461,2
2	PAŞA Bank	3626,8	3311,6
3	Kapital Bank	2865,2	3193,6
4	Xalq Bank	1389,8	1419,8
5	Bank Respublika	909,3	1031,3
6	Azərbaycan Sənaye Bankı	651,6	670,8
7	AccessBank	615,4	646,7
8	Unibank KB	529,2	528,7
9	Rabitəbank	402,9	432,2
10	Premium Bank	472,1	396,9
11	AFB Bank	222,2	382,7
12	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	298,6	300,2
13	AtaBank	307,5	286,3
14	Nikoil Bank İKB	256,7	280,7
15	Muğanbank	299,8	260,2
16	TuranBank	260,9	256,5
17	Expressbank	180,4	226,0
18	AGBank	222,8	211,9
19	Azər Türk Bank	179,6	187,6
20	Amrahbank	166,3	163,4
21	Bank of Baku	122,9	162,5
22	NBCBank	111,8	123,3
23	Bank BTB	116,6	119,5
24	Günay Bank	93,4	80,4
25	Ziraat Bank Azərbaycan	65,7	79,3
26	Naxçıvanbank	89,3	78,8
27	Bank VTB (Azərbaycan)	57,1	63,3
28	Bank Avrasiya	50,2	46,9
29	Bank Melli İran Bakı filialı	10,1	5,2
30	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	0,4	0,6

1.7. Balans Kapitalı üzrə - Balance capital

Sıra	Banklar	2019-cu ilin II rübü (mln. manat)	2019-cu ilin III rübü (mln. manat)
1	AFB Bank	72,2%	160,5
2	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	49,7%	0,2
3	Bank of Baku	32,3%	39,7
4	Expressbank	25,3%	45,7
5	Ziraat Bank Azərbaycan	20,8%	13,7
6	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	18,1%	836,1
7	Bank Respublika	13,4%	122,0
8	Kapital Bank	11,5%	328,4
9	Bank VTB (Azərbaycan)	10,8%	6,2
10	NBCBank	10,3%	11,5
11	Nikoil Bank İKB	9,4%	24,0
12	Rabitəbank	7,3%	29,3
13	AccessBank	5,1%	31,4
14	Azər Türk Bank	4,5%	8,0
15	Azərbaycan Sənaye Bankı	2,9%	19,2
16	Bank BTB	2,5%	2,9
17	Xalq Bank	2,2%	30,0
18	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	0,5%	1,6
19	Unibank KB	-0,1%	-0,5
20	TuranBank	-1,7%	-4,4
21	Amrahbank	-1,7%	-2,9
22	AGBank	-4,9%	-11,0
23	Bank Avrasiya	-6,6%	-3,3
24	AtaBank	-6,9%	-21,2
25	PAŞA Bank	-8,7%	-315,2
26	Naxçıvanbank	-11,7%	-10,5
27	Muğanbank	-13,2%	-39,6
28	Günay Bank	-13,9%	-13,0
29	Premium Bank	-15,9%	-75,2
30	Bank Melli İran Bakı filialı	-47,9%	-4,8

1.8. Balans Kapitalının dinamikası (rüblük) - *Quarterly dynamics of balance capital*

Sıra	Banklar	2019-cu il III rübü üzrə nisbi dinamika (%)	2019-cu ilin III rübü üzrə mütləq dinamika (mln. manat)
1	Muğanbank	21,8%	15,3
2	PAŞA Bank	10,2%	43,3
3	Kapital Bank	7,7%	28,2
4	TuranBank	7,7%	5,4
5	Bank BTB	5,5%	3,1
6	Bank Avrasiya	5,0%	3,4
7	Bank Respublika	4,6%	3,2
8	Premium Bank	4,2%	5,3
9	Unibank KB	3,7%	4,4
10	Naxçıvanbank	3,3%	2,7
11	AFB Bank	3,3%	2,5
12	Rabitəbank	3,1%	2,9
13	Xalq Bank	2,3%	9,1
14	Bank VTB (Azərbaycan)	2,1%	1,3
15	Ziraat Bank Azərbaycan	2,1%	1,4
16	Azərbaycan Sənaye Bankı	1,5%	1,4
17	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	1,5%	21,4
18	Günay Bank	0,4%	0,3
19	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	0,1%	0,1
20	AtaBank	0,0%	0,0
21	NBCBank	0,0%	0,0
22	Bank of Baku	-0,2%	-0,1
23	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	-0,4%	0,0
24	Azər Türk Bank	-1,2%	-0,7
25	Expressbank	-1,8%	-2,2
26	AccessBank	-3,7%	-3,6
27	Nikoil Bank İKB	-5,9%	-4,1
28	Amrahbank	-20,6%	-3,0
29	AGBank	-23,0%	-14,9
30	Bank Melli İran Bakı filialı	-36,9%	-19,8

1.9. Xalis Mənfəət (Zərər) üzrə - Net income (loss)

Sıra	Banklar	2019-cu ilin II rübü (mln. manat)	2019-cu ilin III rübü (mln. manat)
1	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	300,3	323,0
2	Kapital Bank	73,2	99,7
3	Unibank KB	62,4	66,8
4	PAŞA Bank	51,7	64,6
5	Bank of Baku	32,3	32,3
6	Expressbank	3,1	25,6
7	Xalq Bank	15,7	24,5
8	Bank Respublika	12,8	15,6
9	Premium Bank	7,9	11,1
10	Rabitəbank	4,8	7,6
11	Azərbaycan Sənaye Bankı	5,2	6,6
12	Bank VTB (Azərbaycan)	4,7	6,4
13	Bank Avrasiya	2,6	5,9
14	Naxçıvanbank	2,2	4,4
15	AFB Bank	1,7	4,4
16	Bank BTB	0,9	4,0
17	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	3,4	3,8
18	Ziraat Bank Azərbaycan	1,8	3,0
19	Günay Bank	0,8	1,0
20	TuranBank	0,2	0,3
21	Azər Türk Bank	0,8	0,1
22	NBCBank	0,2	0,1
23	AtaBank	0,1	0,0
24	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	-0,3	-0,3
25	Nikoil Bank İKB	2,7	-1,6
26	AGBank	-0,9	-2,3
27	Amrahbank	-5,3	-8,2
28	Muğanbank	-9,8	-8,3
29	Bank Melli İran Bakı filialı	-16,9	-19,3
30	AccessBank	-86,5	-90,5

1.10. Xalis Əməliyyat Mənfəəti (Zərəri) üzrə - Net operational income (loss)

Sıra	Banklar	2019-cu ilin II rübü (mln. manat)	2019-cu ilin III rübü (mln. manat)
1	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	164,0	249,7
2	Kapital Bank	137,4	208,5
3	PAŞA Bank	59,2	88,8
4	Xalq Bank	23,6	35,0
5	Bank Respublika	20,8	27,3
6	AccessBank	15,7	14,2
7	Azər Türk Bank	0,6	14,1
8	AFB Bank	3,7	12,7
9	Premium Bank	7,1	12,4
10	Nikoil Bank İKB	11,9	12,3
11	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	7,8	11,8
12	Rabitəbank	4,9	10,5
13	Unibank KB	4,7	9,3
14	Azərbaycan Sənaye Bankı	6,9	8,7
15	Naxçıvanbank	2,8	4,8
16	Bank Avrasiya	2,9	4,2
17	Ziraat Bank Azərbaycan	2,4	3,9
18	Expressbank	2,9	3,8
19	Muğanbank	2,3	3,0
20	Günay Bank	0,6	1,8
21	Bank Melli İran Bakı filialı	1,2	1,7
22	Bank BTB	0,8	1,3
23	TuranBank	0,1	0,7
24	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	-0,2	-0,3
25	NBCBank	-0,4	-0,9
26	AtaBank	-2,3	-5,0
27	Bank VTB (Azərbaycan)	-3,8	-5,4
28	AGBank	-5,4	-6,7
29	Amrahbank	-4,1	-8,2
30	Bank of Baku	1,3	-35,3

1.11. Faiz gəlirləri üzrə - Interest income

Sıra	Banklar	2019-cu ilin II rübü (mln. manat)	2019-cu ilin III rübü (mln. manat)
1	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	219,7	334,2
2	Kapital Bank	189,9	293,9
3	PAŞA Bank	100,3	144,1
4	Xalq Bank	47,7	72,5
5	AccessBank	46,1	70,4
6	Unibank KB	42,0	64,1
7	Bank Respublika	31,5	50,1
8	Nikoil Bank İKB	31,4	44,1
9	Bank of Baku	48,2	31,7
10	Rabitəbank	18,3	31,0
11	Premium Bank	21,5	29,5
12	Expressbank	18,7	27,9
13	Muğanbank	19,1	27,3
14	TuranBank	16,4	25,5
15	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	16,5	25,0
16	AtaBank	16,9	24,9
17	AFB Bank	9,7	21,0
18	Azərbaycan Sənaye Bankı	13,0	20,4
19	Bank BTB	10,6	16,0
20	NBCBank	9,1	14,0
21	Azər Türk Bank	10,8	12,7
22	Ziraat Bank Azərbaycan	7,0	10,7
23	AGBank	6,9	10,1
24	Günay Bank	5,2	8,9
25	Amrahbank	5,9	8,7
26	Bank Avrasiya	5,7	8,4
27	Naxçıvanbank	3,3	5,1
28	Bank VTB (Azərbaycan)	4,2	5,1
29	Bank Melli İran Bakı filialı	1,4	2,1
30	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	0,2	0,3

1.12. Faiz xərcləri üzrə - *Interest cost*

Sıra	Banklar	2019-cu ilin II rübü (mln. manat)	2019-cu ilin III rübü (mln. manat)
1	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	48,3	71,7
2	Kapital Bank	32,0	48,3
3	AccessBank	24,3	36,0
4	PAŞA Bank	18,8	28,5
5	Unibank KB	16,9	25,5
6	Bank Respublika	13,9	20,9
7	Muğanbank	13,0	19,4
8	AtaBank	11,8	17,8
9	TuranBank	10,8	17,0
10	Xalq Bank	9,4	14,2
11	AGBank	10,4	13,9
12	Nikoil Bank İKB	7,3	11,8
13	NBCBank*	7,2	11,2
14	Azərbaycan Sənaye Bankı	6,9	11,0
15	Amrahbank	6,3	9,5
16	Premium Bank	9,3	9,0
17	Bank of Baku	6,2	8,8
18	Bank BTB	5,7	8,7
19	Expressbank	5,2	8,0
20	Rabitəbank	5,2	7,9
21	Günay Bank	4,3	6,6
22	Azər Türk Bank	3,7	4,2
23	Ziraat Bank Azərbaycan	2,3	3,5
24	Bank VTB (Azərbaycan)	2,6	2,5
25	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	1,5	2,3
26	Bank Avrasiya	1,2	1,8
27	AFB Bank	1,2	1,8
28	Naxçıvanbank	0,2	0,4
29	Bank Melli İran Bakı filialı	0,04	0,1
30	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	0,00	0,0

1.13. Qeyri-faiz gəlirləri üzrə - Non-interest income

Sıra	Banklar	2019-cu ilin II rübü (mln. manat)	2019-cu ilin III rübü (mln. manat)
1	Kapital Bank	76,1	113,3
2	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	64,8	100,3
3	PAŞA Bank	21,3	51,8
4	Bank Respublika	27,4	36,9
5	AccessBank	24,0	25,6
6	AGBank	14,9	23,6
7	Muğanbank	9,8	15,9
8	Premium Bank	10,1	15,8
9	Unibank KB	9,2	14,7
10	Xalq Bank	8,9	14,0
11	Expressbank	7,0	11,1
12	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	7,2	10,8
13	Azərbaycan Sənaye Bankı	6,5	8,4
14	AFB Bank	4,7	8,2
15	Azər Türk Bank	4,8	7,5
16	Rabitəbank	4,7	7,2
17	Bank of Baku	3,7	6,3
18	Günay Bank	3,6	5,4
19	Bank BTB	2,9	4,6
20	Amrahbank	2,9	4,6
21	Nikoil Bank İKB	2,7	3,9
22	AtaBank	3,0	3,5
23	Bank VTB (Azərbaycan)	2,3	3,3
24	NBCBank	1,8	3,0
25	Naxçıvanbank	1,7	2,9
26	Ziraat Bank Azərbaycan	1,7	2,8
27	TuranBank	1,6	2,7
28	Bank Avrasiya	0,8	1,2
29	Bank Melli İran Bakı filialı	0,5	0,7
30	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	0,0	0,0

1.14. Qeyri-faiz xərcləri üzrə - Non-interest cost

Sıra	Banklar	2019-cu ilin II rübü (mln. manat)	2019-cu ilin III rübü (mln. manat)
1	Kapital Bank	96,6	150,5
2	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	72,2	113,2
3	PAŞA Bank	43,7	78,6
4	Bank of Baku	44,5	64,5
5	AccessBank	30,1	45,8
6	Unibank KB	29,6	44,0
7	Bank Respublika	24,3	38,8
8	Xalq Bank	23,7	37,3
9	Expressbank	17,7	27,2
10	AGBank	16,9	26,4
11	Premium Bank	15,2	24,0
12	Nikoil Bank İKB	14,9	24,0
13	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	14,4	21,6
14	Muğanbank	13,6	20,9
15	Rabitəbank	12,8	19,8
16	AtaBank	10,4	15,5
17	AFB Bank	9,5	14,7
18	Bank VTB (Azərbaycan)	7,6	11,3
19	Bank BTB	7,0	10,6
20	TuranBank	7,1	10,5
21	Amrahbank	6,6	9,9
22	Azərbaycan Sənaye Bankı	5,8	9,1
23	NBCBank	4,1	6,7
24	Ziraat Bank Azərbaycan	4,0	6,0
25	Günay Bank	3,9	5,9
26	Bank Avrasiya	2,4	3,6
27	Naxçıvanbank	1,9	2,8
28	Azər Türk Bank	11,2	1,9
29	Bank Melli İran Bakı filialı	0,7	1,0
30	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	0,4	0,6

1.15. Ehtiyat ayırmaları üzrə - Provision

Sıra	Banklar	2019-cu ilin II rübü (mln. manat)	2019-cu ilin III rübü (mln. manat)
1	AccessBank	102,2	104,7
2	Kapital Bank	44,6	82,7
3	Bank Melli İran Bakı filialı	18,1	21,0
4	Azər Türk Bank	-0,2	13,9
5	Nikoil Bank İKB	9,1	13,9
6	PAŞA Bank	7,8	13,1
7	Bank Respublika	8,0	11,7
8	Muğanbank	12,1	11,2
9	AFB Bank	2,1	8,3
10	Yapı Kredi Bank Azərbaycan	3,5	7,0
11	Xalq Bank	4,6	5,4
12	Rabitəbank	0,1	2,9
13	Ziraat Bank Azərbaycan	0,6	0,8
14	Günay Bank	-0,1	0,8
15	Naxçıvanbank	0,6	0,4
16	Azərbaycan Sənaye Bankı	0,4	0,4
17	TuranBank	-0,1	0,3
18	Amrahbank	1,1	0,0
19	Pakistan Milli Bankı Bakı filialı	0,0	-0,1
20	Premium Bank	-1,5	-0,1
21	NBCBank	-0,6	-1,0
22	Bank Avrasiya	0,3	-1,7
23	Bank BTB	-0,1	-2,7
24	AGBank	-5,0	-4,4
25	AtaBank	-2,4	-5,0
26	Bank VTB (Azərbaycan)	-8,5	-11,8
27	Expressbank	-0,2	-21,8
28	Unibank KB	-57,8	-57,6
29	Azərbaycan Beynəlxalq Bankı	-136,3	-73,3
30	Bank of Baku	-39,4	-76,0

“Banklar və Biznes” Qəzeti

redaktor@bbn.az

(012) 497 15 15 dax:108